

Preken på visitas i Bø og Malnes menighet september 2025

Matteus 11,16–19

16 Men hva skal jeg sammenligne denne slekten med? Den ligner barn som sitter på torget og roper til hverandre

17 ‘Vi spilte på fløyte for dere, men dere ville ikke danse. Vi sang klagesanger, men dere ville ikke sørge.’

18 For Johannes kom; han verken spiste eller drakk, og folk sier: ‘Han har en ond ånd i seg.’ 19 Menneskesønnen kom; han spiser og drikker, og de sier: ‘Se, for en storeter og vindrikker, venn med tollere og syndere!’ – Men Visdommen har fått rett, det bekrefter gjerningene hennes.»

Kjære alle sammen,

Først vil jeg benytte anledningen til å takke for noen flotte dager her i Bø. Vi har møtt mange flotte mennesker med et stort hjerte for kirke og menighet, og det er fint at vi i dag kan samles til både visitasgudstjeneste og konfirmantpresentasjon.

Jesus stiller et skarpt og ubehagelig spørsmål i dagens tekst: «*Hva skal jeg sammenligne denne slekten med?*» Det er ikke et retorisk spørsmål, men en dom. Han ser en generasjon som har mistet evnen til å lytte, til å respondere, til å leve i takt med det Gud gjør. En slekt som ikke vil danse når fløyten spiller, og ikke vil sørge når klagesangen lyder.

Det er en treffende beskrivelse – ikke bare av folket på Jesu tid, men også av vår egen tid. Vi lever i en verden der mange har stivnet i sine egne forestillinger, der det er mer populært å kritisere enn å forstå, mer vanlig å avvise enn å lytte. Og midt i dette kommer Jesus med et budskap om **visdom** – en visdom som ikke bare er ord, men liv. En visdom som viser seg i gjerningene.

Jesus bruker et bilde fra hverdagen: barn som sitter på torget og roper til hverandre. De har lekt bryllup og begravelse – to av livets store hendelser – men de andre barna vil ikke være med. De vil verken danse eller sørge. De vil ikke la seg bevege.

Er det et bilde på en åndelig og sosial stagnasjon? En generasjon som har mistet evnen til å respondere på det Gud gjør. Johannes kom med strenghet og askese, han levde der i ørkenen med sin kamelshårsfrakk og spiste gresshopper – og ble avvist. Jesus kom med åpenhet og fest – og ble også avvist. Begge ble kritisert, begge ble stemplet. Det var ikke budskapet som var problemet, men at mange ikke ville ta i mot det.

Men Jesus avslutter med en kraftfull setning: «*Men Visdommen har fått rett, det bekrefter gjerningene hennes.*» Her peker han på en dypere målestokk enn ideologi, tradisjon eller sosial kontroll. Han peker på **visdommen** – ikke som teori, men som liv. Som praksis og som resultat, som effekt.

Visdommen i Bibelen er ikke bare intellektuell innsikt. Den er en måte å leve på. Den er evnen til å skjelne, til å handle rett, til å elske rett. Den er rotfestet i Guds karakter – i nåde, rettferdighet og sannhet. Visdommen er ikke rigid, men fleksibel. Ikke dogmatisk, men lyttende. Ikke kontrollert, men fri.

Og viktigst: visdommen viser seg i gjerningene. Ikke i slagord, ikke i ideologier, men i hvordan vi møter mennesker, hvordan vi bygger fellesskap, hvordan vi lever. Visdommen viser seg i Bø – der mange vet å gjøre noe ekstra for andre.

Jesus kritiserer også en mentalitet som vi dessverre ser i dag: en trang til å kontrollere, til å definere hvem som er «innenfor» og «utenfor». Johannes blir avvist fordi han er for streng. Jesus blir avvist fordi han er for fri. Begge blir mistenkeliggjort. Begge blir stemplet. Det er en form for antiliberalisme – en motstand mot mangfold, mot frihet, mot det uforutsigbare.

Antiliberale holdninger i vår tid viser seg ofte som en motstand mot pluralisme, mot åpenhet, mot dialog. Det er en trang til å bevare det kjente, det trygge, det kontrollerbare. Men Jesus utfordrer dette. Han spiser med tollere og syndere. Han bryter med konvensjonene. Han lar kjærligheten gå foran reglene. Han lar nåden gå foran kontrollen.

Dette er ikke liberalisme i politisk forstand, men en dypere frihet – en frihet som kommer fra visdommen. En frihet som tør å møte det fremmede med åpenhet, som tør å slippe kontrollen, som tør å leve i kjærlighetens risiko.

Johannes og Jesus – det er to veier, men én visdom

Det er interessant at Jesus nevner både Johannes og seg selv. Johannes representerer askesen, protesten, ropet om omvendelse. Jesus representerer festen, fellesskapet, nåden. Begge er uttrykk for Guds visdom. Begge er nødvendige. Men folket avviser dem begge – fordi de ikke passer inn i deres rammer.

Dette er en viktig påminnelse for oss: visdommen har mange uttrykk. Den kan være streng og utfordrende, som Johannes. Den kan være mild og inkluderende, som Jesus. Men den er alltid rettferdig, alltid sann, alltid god. Og den lar seg ikke fange av menneskelige kategorier.

For oss i dag så betyr dette at vi som kirke må våge å være åpne. Vi må våge å danse når fløyten spiller – å glede oss over livet, over mangfoldet, over friheten. Og vi må våge å sørge når klagesangen lyder – å kjenne med de som lider, å stå sammen med de marginaliserte, å ta inn over oss verdens smerte.

Vi må ikke være som barna på torget som nekter å la seg bevege. Vi må være som visdommen – levende, lyttende, handlende. Visdommen som har tatt inn over seg selve livet og ser at ekte frihet tillater mennesker å være seg selv

Det betyr også at vi må våge å utfordre antiliberal holdninger – både i samfunnet og i kirken. Vi må våge å si at frihet er en verdi. At mangfold er en gave. At kjærlighet er viktigere enn kontroll. At nåde er viktigere enn renhet.

Jesus sier at visdommen får rett – og det bekreftes av gjerningene hennes. Det er en dyp sannhet. Det er ikke våre meninger som avgjør, men våre liv. Det er ikke våre teologiske systemer som gir oss rett, men hvordan vi lever dem ut.

Visdommen viser seg i hvordan vi møter den fremmede. I hvordan vi inkluderer den som er annerledes. I hvordan vi bygger fellesskap som tåler uenighet. I hvordan vi lever med nåde, med sannhet, med kjærlighet.

Kjære menighet, la oss ikke være fanget av frykt for det liberale, for det åpne, for det uventede. La oss heller være fanget av visdommen – den som

viser seg i kjærlighetens gjerninger. For det er i dem vi ser Guds rike vokse frem.

La oss danse når fløyten spiller. La oss sørge når klagesangen lyder. La oss leve i takt med Guds visdom – den som alltid har rett, fordi den alltid handler i kjærlighet.

Ære være Faderen og Sønnen og Den hellige ånd som var er og blir en sann Gud fra evighet og til evighet. Amen